

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 4

Qualificació			
1. Comprensió lectora	1.1		
	1.2		
	1.3		
	1.4		
2. Estudi del fet literari	2.1		
	2.2		
3. Reflexió lingüística	3.1		
	3.2		
4. Expressió escrita	4.1		
	4.2		
Suma de notes parcials			
Descompte per errors de normativa			
Total			
Qualificació final			

[illegible]

Etiqueta de l'estudiant

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta de correcció

L'examen consta de QUATRE parts obligatòries:

1. **Comprensió lectora (2 punts):** heu de respondre a TOTES les qüestions que s'hi plantegen.
2. **Estudi del fet literari (2 punts):** heu de respondre a TOTES les qüestions del bloc 1 i només a DUES de les qüestions plantejades en el bloc 2. Si en responeu més, només es tindran en compte les dues primeres.

3. **Reflexió lingüística (3 punts):** heu de respondre a TOTES les qüestions del bloc 1 i només a QUATRE de les sis qüestions plantejades en el bloc 2. Si en responeu més, només es tindran en compte les quatre primeres.

4. **Expressió escrita (3 punts):** heu de respondre a TOTES les qüestions que s'hi plantegen.

Les respostes han de ser clares i han d'estar redactades de manera coherent i cohesionada, amb correcció gramatical, lèxica i ortogràfica. Es descomptaran 0,1 punts per errors de normativa (gramaticals, lèxics o ortogràfics) fins a un màxim de 2 punts.

1. **Comprensió lectora** [2 punts en total]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

La vida eterna sembla cada vegada més a l'abast amb l'ajuda de la ciència i la tecnologia. Els teòrics més optimistes de la Singularitat i la Iniciativa 2045 consideren factible que, d'aquí a trenta anys, tinguem la tecnologia necessària per aconseguir-la. Empreses com Google, Apple o IBM inverteixen en investigacions sobre la reversió de l'envelliment i la immortalitat. Google ha construït una filial, Calico, amb l'ambició d'augmentar l'esperança de vida en vint anys.

Tanmateix, la fractura social que provocaria la immortalitat seria un tema polític de conseqüències imprevisibles. A l'Egipte faraònic estan documentades diverses revoltes greus perquè els pobres es queixaven que només els rics podien pagar-se la momificació que donava accés a la vida eterna. Previsiblement, una situació similar amb una població de set mil milions d'humans al planeta seria insostenible. Si la població no morís, hi hauria problemes de repartiment de recursos i d'augment d'índex demogràfic en diverses zones fins aleshores despoblades o a les grans metròpolis, que provocarien dificultats de convivència. Hi hauria prou espai i recursos per a una humanitat immortal? Caldria cercar altres planetes on viure? O s'hauria de programar una purga o neteja generacional cada cert temps i establir uns períodes de vida?

Respecte a la criogenia o resurrecció, també apareixen arguments contradictoris, perquè si fos possible en un futur reanimar un cos o un cervell, quin sentit tindria la vida sense la companyia de ningú conegut, ni familiars ni amics? L'ésser humà és un animal comunitari i la (re)introducció d'un individu provinent del passat en una societat del futur és, com a mínim, problemàtica pel que fa a l'equilibri emocional del renascut. A part dels problemes ètics, també n'hi hauria d'econòmics i mèdics. Fer reviure algú al cap de, per exemple, cinc-cents anys no assegura que el renascut tingui cap interès per la societat que trobi en retornar al món.

Si el dret a viure il·limitadament fos inqüestionable, es podria convertir la vida eterna en un turment també etern? En el cas que visquéssim eternament en forma d'un organisme cibernètic, la controvèrsia també està servida perquè canviaria la concepció que tenim ara de la naturalesa humana. Seguiríem sent humans si deixéssim d'ésser individus de carn (i de sexe)?

La vida eterna ens convertiria en déus o ens tornaria éssers dissortats? Estaríem condemnats a viure un futur solitari i depriment que provocaria un etern avorriment? Potser viure sense límits cronològics o arribar a ser immortals ens conduiria a explorar la possibilitat de colonitzar altres planetes, a replantejar la nostra relació amb la feina o a repensar la sexualitat i la reproducció. Potser disposar de l'opció de ser immortals ens ajudaria també a planificar la nostra mort amb més lucidesa.

Adaptació feta a partir del text d'Anna SARSANEDAS.
«Ciència i filosofia de la vida eterna». *El Temps* [en línia] (22 març 2016)

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) Diverses multinacionals tecnològiques treballen per aconseguir la immortalitat humana.	☐	☐
b) La Terra té una població de set mil milions d'habitants.	☐	☐
c) El desig de l'ésser humà d'esdevenir immortal és molt recent.	☐	☐
d) La immortalitat podria provocar desigualtats socials.	☐	☐
e) L'article planteja diverses formes en què l'ésser humà podria arribar a ser immortal.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

- a) *Pretensió, aspiració:*
- b) *Disturbis, aldarulls:*
- c) *Depuració, eliminació:*
- d) *Desventurats:*
- e) *Clarividència:*

- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]

- a) «La vida eterna sembla cada vegada més a l'abast amb l'ajuda de la ciència i la tecnologia. Els teòrics més optimistes de la Singularitat i la Iniciativa 2045 consideren factible que, d'aquí a trenta anys, tinguem la tecnologia necessària per aconseguir-**la**»:

- b) «A part dels problemes ètics, també **n**'hi hauria d'econòmics i mèdics»:

- 1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, quins problemes podria desencadenar el fet que les persones fóssim immortals. [0,5 punts]

2. Estudi del fet literari [2 punts en total]

Bloc 1

2.1. Llegiu el poema següent i responeu a les qüestions plantejades a continuació.

Excelsior

Vigila, esperit, vigila, 1
no perdis mai el teu nord,
no et deixis dur a la tranquil·la
aigua mansa de cap port.

Gira, gira els ulls enlaire, 5
no miris les platges roïns,
dona el front en el gran aire,
sempre, sempre mar endins.

Sempre amb les veles suspeses,
del cel al mar transparent, 10
sempre entorn aigües esteses
que es moguin eternament.

Fuig-ne, de la terra immoble,
fuig dels horitzons mesquins:
sempre al mar, al gran mar noble; 15
sempre, sempre mar endins.

Fora terres, fora platja,
oblida't de ton regrés:
no s'acaba el teu viatge,
no s'acabarà mai més. 20

2.1.1. Quin és el tema del poema «Excelsior», de Joan Maragall? [0,25 punts]

2.1.2. Què significa, en el poema, «oblida't de ton regrés» [línia 18]? [0,25 punts]

2.1.3. Quina és l'estructura externa del poema? [0,25 punts]

- 2.1.4. A què es refereix el poeta quan fa servir l'expressió «aigua mansa de cap port» [línia 4]? [0,25 punts]

Bloc 2

- 2.2. Responen només a DUES de les quatre qüestions que es plantegen en aquest bloc. (Si se'n responen més, només es tindran en compte les dues primeres.)

- 2.2.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu què són la paradoxa i l'antítesi i en què es diferencien, i, a continuació, digueu si el vers «M'exalta el nou i m'enamora el vell» conté una paradoxa o una antítesi. [0,5 punts]

- 2.2.2. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Els termes <i>biografia</i> i <i>autobiografia</i> són sinònims.	☐	☐
b) Aribau és l'autor de <i>L'Atlàntida</i> .	☐	☐
c) El sonet és un poema format per dos quartets i dos apartats.	☐	☐
d) Narcís Oller és un representant rellevant de la novella realista.	☐	☐
e) El tòpic literari <i>vita flumens</i> expressa la metàfora de la vida com un riu que flueix fins a la mar.	☐	☐

- 2.2.3. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quina diferència hi ha entre els versos isosil·làbics i els anisosil·làbics. [0,5 punts]

2.2.4. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La tanka és una composició lírica d'origen japonès.	☐	☐
b) El dodecasíl·lab és un vers de dotze síl·labes amb cesura.	☐	☐
c) Pere Calders destaca com a poeta.	☐	☐
d) Els tòpics literaris <i>carpe diem</i> i <i>memento mori</i> tenen el mateix significat.	☐	☐
e) <i>Solitud</i> és una novella de Caterina Albert (Víctor Català).	☐	☐

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

Bloc 1

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta de les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Fer reviure algú al cap de, per exemple, cinc-cents anys no assegura que el renaixut tingui cap interès per la societat que trobi en retornar al món.

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement predicatiu
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ complement de règim (o preposicional)

3.1.2. A l'Egipte faraònic estan documentades diverses revoltes greus perquè els pobres es queixaven que només els rics podien pagar-se la momificació que donava accés a la vida eterna.

- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva
- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adverbial causal
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte

3.1.3. Si el dret a viure il·limitadament fos inqüestionable, es podria convertir la vida eterna en un turment també etern?

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ atribut
- ☐ subjecte

3.1.4. La fractura social que provocaria la immortalitat seria un tema polític de conseqüències imprevisibles.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada adverbial de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada substantiva de complement de règim (o preposicional)
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom

- 3.1.5. O s'hauria de programar una purga o neteja generacional cada cert temps i establir uns períodes de vida?
- ☐ subjecte
 - ☐ atribut
 - ☐ complement del nom
 - ☐ complement predicatiu

Bloc 2 [2 punts]

- 3.2. Responen només a QUATRE de les sis qüestions que es plantegen en aquest bloc. (Si se'n responen més, només es tindran en compte les quatre primeres.)

- 3.2.1. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) Què podem fer _____ esperar que arribi? _____ s'hagués torbat tant, ja hi seria. (*si no / sinó*)
- b) —Em pregunto _____ arribarà en Joan. —_____ de temps fa que l'esperes? (*quant / quan*)
- c) —No vagis _____ de pressa. —No sabia que no t'agradava que corregués _____. (*tan / tant*)
- d) No es va presentar _____ representant de l'empresa sinó _____ el director general. (*com / com a*)
- e) —No sé _____ fan tant de soroll els veïns de dalt. —_____ fan una festa amb trenta convidats. (*perquè / per què*)

- 3.2.2. Completeu les oracions següents amb la forma verbal adequada a un registre formal. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]

- a) L'acusat ha estat _____ (*interrompre*) constantment el tribunal mentre el fiscal exposava el seu punt de vista.
- b) Qui ha _____ (*difondre*) aquest escrit tan inapropiat?
- c) Aliens a tot el que passava, han continuat ballant, rient i _____. (*beure*).
- d) Mentre m'hi acosto, el gos _____ (*grunyir*) i separa una mica les potes.
- e) Per elaborar el pastís, primer ratllaran llimona, després afegiran farina i finalment _____ (*batre*) els ous.

- 3.2.3. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so africà prepalatal sord [tʃ]. (Si se'n subratllen més, la pregunta serà puntuada amb 0.) [0,5 punts]

«Era el mes de maig. Vaig veure com un home es posava una caputxa i caminava fins a un cotxe aparcant al mig del carrer. Portava unes botes amb sola de cautxú i reia com un boig.»

- 8

4. Expressió escrita [3 punts en total]

- 4.1.** Reescriuiu el fragment següent canviant els temps verbals en present (indicatiu i subjuntiu) per formes d'imperfet. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«La vida eterna sembla cada vegada més a l'abast amb l'ajuda de la ciència i la tecnologia. Els teòrics més optimistes de la Singularitat i la Iniciativa 2045 consideren factible que, d'aquí a trenta anys, tinguem la tecnologia necessària per aconseguir-la. Empreses com Google, Apple o IBM inverteixen en investigacions sobre la reversió de l'envelliment i la immortalitat. [...]

L'ésser humà és un animal comunitari i la (re)introducció d'un individu provinent del passat en una societat del futur és, com a mínim, problemàtica pel que fa a l'equilibri emocional del renascut. A part dels problemes ètics, també n'hi hauria d'econòmics i mèdics. Fer reviure algú al cap de, per exemple, cinc-cents anys no assegura que el renascut tingui cap interès per la societat que trobi quan retorni al món.»

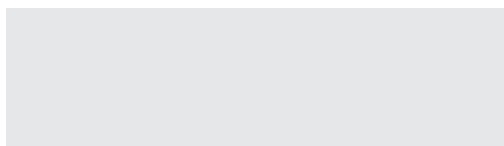
- 4.2. El text que heu llegit planteja moltes qüestions. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu com seria la vostra vida si poguéssiu viure eternament. [2 punts]

Comprovació:

2a correcció:

3a correcció:

Etiqueta de l'estudiant

Institut
d'Estudis
Catalans